

Sygn. akt IV Ka 283/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Gosławski

Sędziowie SA Stanisław Tomasiak (spr.)

SO Ireneusz Grodek

Protokolant Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Izabeli Stachowiak

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2014 roku

sprawy **M. Ł.**

oskarżonego z art. 9 § 3 kks w zw. z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 kks

z powodu apelacji wniesionych przez oskarżyciela publicznego – Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi i obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 10 lutego 2014 roku sygn. akt II K 654/12

na podstawie art.437§2 kpk, art.438 pkt 1 kpk, art.636§1 kpk, art.8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późniejszymi zmianami)

- **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art.41§2 i 4 pkt 1 kks orzeka wobec oskarżonego obowiązek uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej w kwocie 4.540.643,00 (cztery miliony pięćset czterdzieści tysięcy sześćset czterdzieści trzy 00/100) złote w terminie 2 (dwóch) lat od daty uprawomocnienia się wyroku;**
- **w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;**
- zasądza od oskarżonego M. Ł. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 5.000,00 (pięć tysięcy 00/100) złotych tytułem częściowej opłaty za drugą instancję oraz kwotę 10 (dziesięć) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt. IV Ka 283/14

UZASADNIENIE

M. Ł.został oskarżony o to, że prowadząc działalność gospodarczą w spółce z o. o. (...), w okresie 2006 r. i 2007 r. w P., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu tego samego zamiaru iż wykorzystaniem takiej samej sposobności, posługiwał się nierzetelnymi fakturami wystawionymi przez podmioty: B. (...)Spółka z o. o., ul. (...)lok. (...), W.(NIP (...)), (...) Spółka z o. o., ul. (...)/(...). W.(NIP (...)), (...) Logistyka (...), ul. (...), O.(NIP (...)) dot. 2006 r. oraz (...) Spółka z o. o., ul. (...), W.(NIP (...)), (...) Spółka z o. o.. Ł.(...), (NIP (...)) dot. 2007 r., które wykorzystane zostały do rozliczeń (...) spółki (...), przez podawanie nieprawdy w deklaracjach dla podatku od towarów i usług - (...)oraz zeznaniach

podatku dochodowego od osób prawnych - (...), przez co uszczuplił podatek dochodowy od osób prawnych i podatek od towarów i usług na kwotę łączną wielkiej wartości 4.540.643 zł, naruszono przepisy: art. 88 ust. 3a pkt. 4 lit. a ustawy z dnia 11.03.2004 r. podatku od towarów i usług (Dz. U. nr 54 póź. 535 ze zm.) oraz art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn. Dz. U z 2000 r. nr 54 poz. 654 ze zm.) w zw. art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76 poz. 694 ze zm.)

tj. przestępstwo skarbowe określone w art. 9 § 3 kks w zw. z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 62 § 2 kks w zw. art. 6 § 2 kks w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 kks

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 10 lutego 2014 roku w sprawie sygn. akt II K 654/14:

1. oskarżonego M. Ł. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 6 § 2 kks w zw. z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks i za to na podstawie art. 56 § 1 kks w zw. z art. 7 § 2 kks w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 kks w zw. z art. 38 § 2 pkt 1 kks wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności i karę 400 (czterystu) stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 80 (osiemdziesiąt) złotych

2. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk w zw. z art. 20 § 2 kks wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres próby 2 (dwóch) lat,

3. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz wymierzył mu 5.000 (pięć tysięcy) złotych tytułem częściowej opłaty.

Powyższy wyrok zaskarżyli:

- w całości obrońca oskarżonego na korzyść oskarżonego M. Ł.;

- **Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi w części orzeczenia o srodku karnym na niekorzyść oskarżonego M. Ł.**

Apelacja obrońcy oskarżonego M. Ł., została wywiedziona z podstawy art. 438 pkt 2 i 3 kp k i zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mogący mieć wpływ na jego treść, a polegający na bezzasadnym przyjęciu, że oskarżonemu można przypisać działanie w zamiarze ewentualnym, podczas gdy działał on nieumyślnie a materiał dowodowy oceniony zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów Wskazuje, iż oskarżonemu nie można przypisać winy oraz spraw siwa:

2) obrazę przepisów postępowania a to art. 4. 5. 7.8, 410 k.p.k., która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia:

-polegającą na niezasadnej odmowie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego, w sytuacji gdy są one konsekwentne, spójne i zgodne z zasadami logicznego rozumowania

-polegającą na niezasadnej odmowie wiarygodności zeznaniom świadka P. D. (1) i K. S. (1), które są konsekwentne, logiczne i spójne i zgodne z wyjaśnieniami oskarżonego;

-poprzez rozstrzygnięcie nie dających się usunąć wszelkich wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, które to Sąd miał obowiązek rozstrzygnąć na korzyść oskarżonego;

W konkluzji skarżący wnosił o **zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, a alternatywnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Tryb.**

Apelacja Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi wywiedziona z treści art. 438 pkt 1 kpk zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 41 § 2 i § 4 pkt. 1 Kodeksu karnego skarbowego wyrażającą się w nieorzeczeniu wobec oskarżonego M. Ł. obowiązku uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej w wys. 4.540.643 zł zł, wymagalnej, której do chwili orzekania nie uregulowano, w sytuacji, gdy powyższe przepisy nakazują powyższe.

W konkluzji skarżący wnosil o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec M. Ł. obowiązku uiszczenia uszczuplonej należności w okresie 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 27 maja 2014 roku

Prokurator przyłączył się do skargi apelacyjnej wniesionej przez Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi oraz wnosil o nieuwzględnienie skargi apelacyjnej obrońcy oskarżonego.

Obrońca oskarżonego popierał własną skargę apelacyjną i wnioski w niej zawarte oraz wnosil o nieuwzględnienie skargi apelacyjnej wniesionej przez Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi.

Oskarżony M. Ł. przyłączył się do apelacji obrońcy, wnosil o nieuwzględnienie apelacji Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi.

Oświadczył, iż nie popełnil żadnego z zarzucanych czynów. Dodał: „byłem ofiarą grupy oszustów działającej na terenie Polski i Unii Europejskiej, takich pokrzywdzonych, jak ja było kilkadziesiąt podmiotów. Nie było przesłanek do stwierdzenia, że uczestniczę w jakimś przestępstwie, wszystkie transakcje odbywały się drogą bankową i są udokumentowane wyciągami bankowymi. W tej sprawie mam dwie decyzje wydane przez Łódzki Urząd Skarbowy, w których nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości we współpracy z tymi podmiotami. Natomiast po 2 latach zrobiono ze mnie przestępcę, straciłem firmę którą sam wybudowałem. Te decyzje są prawomocne w stosunku do spółki. Mój wspólnik nie żyje. Nie mam wiedzy na temat uiszczenia należności publicznoprawnej, o której mowa w apelacji Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi ”

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga apelacyjna Urzędu Kontroli Skarbowej jest zasadna i jej uwzględnienie spowodowało konieczność zmiany zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że na podstawie art.41§2 i 4 pkt 1 kks orzeczono wobec oskarżonego obowiązek uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej w kwocie 4.540.643,00.

Natomiast skarga apelacyjna obrońcy oskarżonego jest niezasadna, a podniesione w niej zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych i naruszenia prawa procesowego, które mogły mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, należy uznać za chybione i jako takie nie zasługujące na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy odniesie się do zarzutów zawartych w skardze apelacyjnej obrońcy oskarżonego jako dalej idących. Wobec tego podnieść należy, że wbrew wywodom skarżącego apelacja sprowadza się w istocie rzeczy do zanegowania prawidłowych ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji, a dotyczących sprawstwa oskarżonego M. Ł.. Opiera się ona na odmiennej interpretacji zebranych w sprawie dowodów i nie przedstawia jakichkolwiek przekonujących argumentów, podważających prawidłowości i słuszności rozumowania Sądu I instancji. Skarżący nie wykazał bowiem w przekonujący sposób, że rozumowanie Sądu meriti było wadliwe bądź nielogiczne. Natomiast zarzuty przedstawione w skardze apelacyjnej mają wyłącznie charakter subiektywnej polemiki opierającej się na korzystnej dla oskarżonego ocenie dowodów, nie znajdującej potwierdzenia w realiach niniejszej sprawy. Chodzi tu oczywiście o to, że skarga apelacyjna nie przedstawia żadnych ważkich argumentów potwierdzających wadliwe rozumowanie Sądu I instancji. Dokonane bowiem przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne w pełni odpowiadają zebrany w sprawie dowodom, a nade wszystko są wynikiem wszechstronnej oraz wnikliwej ich analizy. Zważyć trzeba, iż przekonanie Sądu I instancji o istnieniu niepodważalnych dowodów na sprawstwo czynu

opisanego w art. 6 § 2 kks w zw. z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks, pozostaje pod ochroną prawa procesowego, jako że nie wykracza przez normy zasady swobodnej oceny dowodów wyrażonej w treści art. 7 kpk. Jednocześnie zaś konkluzje Sądu I instancji stanowią wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.), a nade wszystko zostały wyczerpująco i logicznie – z uwzględnieniem wskazań wiedzy, doświadczenia życiowego i prawidłowego rozumowania – uzasadnione w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku (art. 424§1 pkt 1 k.p.k.).

Nie budzi wątpliwości, że Sąd I instancji szczegółowo odniósł się do wszystkich okoliczności faktycznych ujawnionych w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego. Skarżący zaś negując dokonaną w sposób prawidłowy przez Sąd I instancji ocenę dowodów oraz podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, nie przytacza w rzeczywistości żadnych, dostatecznych argumentów, które podważałyby trafność ustaleń faktycznych, będących podstawą przedmiotowego rozstrzygnięcia. Argumenty podniesione w apelacji obrońcy oskarżonego M. Ł. nie są dostateczne i wystarczające do obalenia ocen przeprowadzonych przez sąd merytoryczny. Dowody na jakich Sąd I instancji oparł swoje wnioski są bowiem w swej wymowie jednoznaczne i nie budzące wątpliwości.

Przede wszystkim słusznie Sąd meriti oparł swe ustalenia faktyczne o protokoły kontroli skarbowej, które były podstawą wydania decyzji dotyczących podatku VAT. Zarzuty obrońcy oskarżonego zawarte w apelacji są niezasadne choćby z uwagi na powiązania istniejące między spółkami (...), B. P. i D.. Spółka (...) nie ujęła w swoich księgach rachunkowych żadnej transakcji zakupu, czy sprzedaży towarów handlowych, a mimo to wystawiła faktury na rzecz spółki (...), ta z kolei na spółkę (...), która ostatecznie wystawiła faktury na spółkę (...). W tym miejscu zaznaczyć należy, że brak jest jakiegokolwiek dokumentacji kontraktowej dotyczącej transakcji między spółkami (...) a D., które opiewały na 10 ml zł. To samo dotyczy rzekomych usług przewozowych świadczonych przez I.. Podwykonawcy przedmiotowej firmy zaprzeczyli by wykonywali takie usługi. Wykazali wręcz w sposób bezsporny, że ich samochody wykonywały zupełnie inne zlecenia. Prawidłowo więc wykazywał Sąd meriti, że niemożliwym jest by oskarżony nie sprawdził czy zakupiony za 9 mln. zł towar od spółki (...) rzeczywiście istnieje i czy dokonano jego transportu. Zdaniem Sądu Odwoławczego oskarżony M. Ł. miał pełną świadomość tzw „pustych transakcji”. Świadczy o tym choćby fakt, że wiele innych transakcji było również „sfingowanych”. Trudno przyjąć zatem by tak doświadczony przedsiębiorca zupełnie nie kontrolował, czy zakupiony towar istnieje oraz czy go przetransportowano. Taka sama sytuacja dotyczy transakcji ze spółkami (...), (...) (które wykazywały w 2007r. zerowe kwoty transakcji) oraz spółką (...) – w przedmiocie zakupów telewizorów i zestawów do nawigacji. Świadczenie zeznający w tej materii P. D. oraz K. S. ewidentnie wspierali nieudolną linię obrony skonstruowaną przez oskarżonego. Bowiem nawigacje satelitarne sprzedane spółce (...) na podstawie faktury (...) z dnia 30 marca 2007r., których załadunek miał się odbyć 3 kwietnia 2007r. dotarły do magazynu w G. w dniu 4 kwietnia 2007r. Natomiast co do nawigacji zbytych spółce (...) na podstawie faktury (...)r. brak jest jakiegokolwiek dowodów, że kiedykolwiek nawigacje te były w magazynie w G..

Nie budzi również wątpliwości, że w transakcje z firmą (...) również nie miały miejsca. Świadczą o tym obiektywne dowody zebrane w sprawie i należycie rozważone przez Sąd I instancji.

W związku z powyższym, Sąd Odwoławczy w całej rozciągłości podziela stanowisko Sądu meriti w zakresie ostatecznej oceny przedmiotowego zdarzenia, jak i metod ukierunkowanych na weryfikację jego przebiegu i skutków. Zatem, słusznie ocenił Sąd I instancji, że w przedmiotowej sprawie na uznanie M. Ł. za winnego popełnienia czynu z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 56 § 1 kks w zw. z art. 62 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks, pozwala zgromadzony w sposób kompleksowy i rzetelny materiał dowodowy. W tym miejscu wymaga podkreślić, iż w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy w sposób logiczny, niezwykle wnikliwy, precyzyjny i szczegółowy uzasadnił swe stanowisko w zakresie oceny zebranych dowodów. W ocenie Sądu Okręgowego, powyższe wnioski Sądu Rejonowego są wyważone i przekonujące. Przede wszystkim zaś umacniają Sąd Okręgowy w przekonaniu, że Sąd Rejonowy prawidłowo i zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów dokonał subsumpcji zebranego materiału dowodowego na potrzeby niniejszego postępowania.

Zważywszy na powyższe okoliczności Sąd Odwoławczy nie dopatrył się w przedmiotowej sprawie błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Swobodna ocena dowodów nakazuje, aby Sąd ocenił znaczenie, moc i

wiarygodność materiału dowodowego w sprawie na podstawie wewnętrznego przekonania z uwzględnieniem wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego, nie będąc przy tym związany żadnymi ustawowymi regułami dowodowymi (tak też SN w wyroku z 8.04.1997 r., IV KKN 58/97, Prokuratura i Prawo 1998/217). Wywody zaś zaprezentowane uzasadnieniu skarżonego wyroku nie naruszają w żaden sposób przywołanej zasady swobodnej oceny dowodów, albowiem Sąd I instancji miał na względzie wszystkie zebrane w sprawie dowody, które wnikliwie i starannie rozważył.

Co do zarzutu naruszenia art. 5 § 1 i 2 kpk stwierdzić należy, że zasada in dubio pro reo (art. 5§2 k.p.k.) stanowi, że wątpliwości w zakresie ustaleń faktycznych powinny być wyjaśnione i usunięte przez wszechstronną inicjatywę dowodową organu procesowego i gruntowną analizę całego dostępnego materiału dowodowego. Dopiero wtedy, gdy po wykorzystaniu wszelkich istniejących możliwości wątpliwości te nie zostaną usunięte, należy je wytłumaczyć w sposób korzystny (por. wyrok SN z dnia 25.06.1991 r., WR 107/91, OSNKW 1992, nr 1, poz. 14). Bowiem zgodnie z ustalonym w doktrynie i orzecznictwie poglądem stan określany jako "**niedające się usunąć wątpliwości**" powstaje, gdy w trakcie postępowania sądowego występują określone wątpliwości natury faktycznej lub prawnej. Zanim sąd uzna określone wątpliwości za "niedające się usunąć", winien podjąć działania zmierzające do stwierdzenia, czy wątpliwości w ogóle wystąpiły, czy były rozsądne, a nie wymyślone, czy i jakie miały znaczenie dla kwestii odpowiedzialności prawnej oskarżonego, czy udało się je przewyciężyć w sposób dopuszczalny przez prawo procesowe itp. Dopiero w razie braku możliwości usunięcia wątpliwości, po wykorzystaniu wszelkich istniejących możliwości dowodowych, następuje rozstrzygnięcie ich na korzyść oskarżonego. Oznacza to, że stan "nie dających się usunąć wątpliwości" jest stanem niemożności przyjęcia ustaleń niewątpliwych, mimo wykorzystania wszystkich przewidzianych prawem metod dochodzenia do ustaleń zgodnych z rzeczywistością. O naruszeniu zasady in dubio pro reo nie można mówić wówczas, gdy sąd w wyniku pełnej i poprawnie dokonanej swobodnej oceny dowodów uznał, że brak jest wątpliwości albo że nie mają one znaczenia dla odpowiedzialności prawnej oskarżonego (por. wyr. SN z 14.5.1999 r., IV KKN 714/98, OSProk. i Pr. 2000, Nr 4, poz. 8) **Należy zwrócić uwagę, że niedające się usunąć wątpliwości to nie istnienie w dowodach sprzecznych wersji zdarzenia, ale brak możliwości rozstrzygnięcia między nimi przy użyciu zasad oceny dowodów.** Dopiero gdy sprzeczności nie da się rozstrzygnąć, to jest wątpliwości usunąć, wtedy wątpliwości rozstrzyga się na korzyść oskarżonego (art. 5 § 2). **Thumaczenie wątpliwości na korzyść oskarżonego nie oznacza powinności wybierania wersji korzystniejszej.** Najpierw bowiem wybiera się wersję wynikającą z racjonalnej analizy dowodów, to jest tę, która wynika z decyzji o ich wiarygodności (por. wyr. SA w Krakowie z 15.1.2003 r., II AKa 360/02, KZS 2003, Nr 3, poz. 46; wyr. SN z 6.1.2004 r., V KK 60/03, OSProk. i Pr. 2004, Nr 5, poz. 2). Sąd Odwoławczy nie stwierdził również –wbrew temu co podnosi apelujący–wystąpienia ważkich, niedających się rozstrzygnąć wątpliwości, które należało interpretować na korzyść oskarżonego.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy w tej części, jako słuszny i odpowiadający prawu.

Odnosząc się natomiast do zarzutu zawartego w skardze apelacyjnej Urzędu Kontroli Skarbowej stwierdzić należy, iż jest on zasadny. Sąd Odwoławczy podziela tu stanowisko zaprezentowane w wyroku SN z dnia 7 listopada 2013r. w sprawie VKK 264/13, zgodnie z którym określenie przez sąd obowiązku, o którym mowa w art. 41 § 2 k.k.s., musi być poprzedzone wydaniem przez organ podatkowy decyzji wymiarowej ustalającej należność publicznoprawną nałożoną na podmiot zobowiązany; decyzja taka powinna posiadać cechy wykonalności wobec jej uprawomocnienia się albo nadania rygoru natychmiastowej wykonalności orzeczeniu ustalającemu zobowiązanie podatkowe. Zgodnie z treścią art. 41 § 2 i 4 pkt 1 k.k.s., w razie warunkowego zawieszenia wykonania kary orzeczonej za przestępstwo skarbowe, w związku z którym nastąpiło uszczuplenie należności publicznoprawnej w sytuacji, gdy należność była wymagalna i nie została uiszczona, sąd jest zobligowany do określenia obowiązku uiszczenia tej należności w całości w wyznaczonym terminie.

Zatem błędne wskazał Sąd meriti, że gdyby orzekł obowiązek uiszczenia należności publicznoprawnej istniały by dwa tytuły wykonawcze. Orzeczenie bowiem takiego obowiązku jest obligatoryjne a nadto musi być poprzedzone wydaniem decyzji administracyjnej ustalającej wysokość uszczuplenia. W związku z tym Sąd Odwoławczy zmienił

zaskarżony wyrok w ten sposób, że na podstawie art.41§2 i 4 pkt 1 kks orzekł wobec oskarżonego obowiązek uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej w kwocie 4.540.643,00.

W oparciu o przepisy powołane w sentencji wyroku Sąd Okręgowy zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 5000,00 złotych tytułem częściowej opłaty za drugą instancję i obciążył ją wydatkami poniesionymi przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym w kwocie 10,00 złotych, uznając że ich uiszczenie przez oskarżonego nie będzie nadmiernie uciążliwe.